

Ügygazda a Központban: TDF
Tájékoztatásra:
ITM Nemzetközi Kapcsolatok Főosztály
NKFIH Nemzetközi Kapcsolatok Főosztály

MOSZKVA TÉT-szakdiplomata éves beszámoló jelentése 2020. június – 2021. május			
Készítette: (TÉT-szakdiplomata)	Ács Arnold Bence		
Beszámoló véglegesítésének időpontja (év, hó, nap):	2021	június	14.
1. Vezetői összefoglaló	<p>Oroszország tudomány- és KFI-politikáját a 2021–2030-as időszakra a 2024-ig 128 milliárd rubelből (~510 mrd forint) gazdálkodó Tudomány és Egyetemek Nemzeti Projekt határozza meg, amelynek célja az évtized végére a világ tíz KFI-nagyhatalma közé emelni Oroszországot. A projekt fő iránya az egyes KFI-ágak (ipar, képzés, kutatás, tudomány) összehangolása. Szakpolitikai irányító a Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium, a kutatóintézetek élén a források több mint 20%-ával gazdálkodó Kurcsatov Intézet áll. Az Orosz Tudományos Akadémia szerepe fokozatosan csökken.</p> <p>Koronavírus-járvány: Oroszország élén jár az oltóanyag-kísérletekben, első vakcináját Szeptnyik V kereskedelmi néven 2020 augusztusában jegyezték be, azóta további két vakcinát engedélyeztek emberi, és egyet – a világon szintén elsőként – állatok oltására. A Szeptnyik V magyarországi alkalmazása tudománydiplomáciai szempontból kiemelkedő jelentőségű.</p> <p>A KFI területén a kétoldalú kapcsolatoknak az úrkutatási együttműködés mellett új lendületet adhat a 2021 júniusában kiírásra kerülő, 1 millió EUR keretösszegű magyar–orosz TÉT-pályázati kiírás („<i>nagy Tét</i>”), ami lézer-, bio- és nanotechnológia, anyagtudományok, ICT, mesterséges intelligencia és kiberbiztonság, biomedicina, zöld technológiák, automatizált vezetés és energetika témájában magyar–orosz együttműködésben megvalósuló kutatásokat támogat.</p>		

¹ Megállapította: 29/2020. (XII. 30.) KKM KÁT utasítás 7. § (2) bekezdés c) pont

	<p>A járvány szűkre szabta az időszak tudománydiplómiai programlehetőségeit, de az ELI-Alps kutatói ismételen be tudtak mutatkozni az orosz közönségnek. Magyar Tét-kezdeményezésre hazánk ingyen standhelyet kaphat Oroszország legnagyobb oktatási kiállításán, a Moszkvai Nemzetközi Oktatási Szalonon 2021 októberében, és felsővezetői tárgyalások témája lehet a szintén októberi magyar megjelenés az OpenInnovations Fórumon a Moszkva melletti szkolkovói innovációs parkban. Az világ legnagyobb autómegosztó-flottájával rendelkező orosz Yandex IT-óriás Magyarország felé bővítené szolgáltatásait.</p> <p>Az új felsőoktatási megállapodásról és a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogramra vonatkozó szándéknyilatkozatról tovább egyeztet a két magyar szaktárca az orosz féllel, ettől függetlenül a magyar-orosz hallgatói mobilitás működik, mind az orosz, mind a magyar érdeklődők száma emelkedést mutat. A járvány idején 5–7 magyar hallgató maradt Moszkvában, akikkel a külképviselet folyamatosan kapcsolatban volt, de segítségért nem kellett a külképviselethez fordulniuk. Jelenleg a magyar hallgatók visszatérése összességében nem megoldott, csak egyedi eljárással kérelmezhető az orosz hatóságoktól. A magyar és orosz egyetemek együttműködésének 2021 ősztől lendületet adhat az EU új Erasmus+ programja.</p> <p>Oroszország multilaterális nemzetközi együttműködéseire a KFI területén jellemző a részben EU-s forrásokból, német irányítói körrel történő működés (ERA.net RUS Plus, CREMLIN+), de az ERA.net RUS legutóbbi pályázati felhívása már igazi bottom-up összefogás eredményeként, uniós források nélkül valósul meg. Érdemes megvizsgálni a magyar részvétel lehetőségét ezekben az együttműködésekben. A Horizon Europe új keretprogramjának Oroszország számára elérhető forrásait június 18-án mutatja be az EU moszkvai képviselete.</p>
--	--

2. A fogadó ország (TÉT szakdiplomata felelősségi területe) KFI helyzete, prioritások, intézményrendszer

Oroszország fejlesztéspolitikáját alapvetően a tizennégy Nemzeti Projekt határozza meg. A KFI tevékenységre legnagyobb hatással a 2018-ban életre hívott és 2020 szeptemberében a Valerij Falkov vezette Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium által 2021–2030-as időszakra újragondolt [Tudomány és Egyetemek Nemzeti Projekt](#) (Наука и университеты) van, amelynek fő célkitűzése, hogy Oroszországot a tudományos kutatások és találmányok terén a világ tíz vezető nagyhatalma közé emelje, többek között hatékony felsőoktatás létrehozásával. A nemzeti projekt négy témakör köré szervezett hét szövetségi (kormány által végrehajtandó) programon keresztül valósul meg.

- **Integráció (Интеграция):** a tudomány, a felsőoktatás és az ipari szektor összehangolására irányul.
- **Vezető szerep a kutatásban (Исследовательское лидерство):** tudományos és technológiai tervek megvalósítása a kiemelt kutatási területeken.
- **Infrastruktúra (Инфраструктура):** a kutatásokhoz és a szakemberképzéshez szükséges infrastrukturális háttér megteremtése.
- **Szakemberek (Кадры):** Oroszország regionális és ágazati igényeinek megfelelő szakemberképzés biztosítása.

A kormányzat a 2018–2024-es időszakra eddig 128 milliárd rubel (~510 mrd forint) forrásra [szerződött le](#). Források 42%-án a Zvezda Hajógyár és a Kurcsatov Intézet osztozik fele-fele arányban, őket az Orosz Alapkutató Alap (17%) követi.

2020. december 25-én Putyin elnöki rendeletben 2021-et a *Tudomány Évének* nyilvánította. Ez leginkább országos tudományos-ismeretterjesztő tömegrendezvények, programok szervezésében mutatkozott meg: pl. az Orosz Tudomány Napja köré szervezett februári események, a felélesztett orosz Tudományos Ismeretterjesztő Társulat által megszervezett, Elon Musk és Steve Wozniak Apple-társalapító előadásával megtartott [Új Tudás Maraton](#), de ide sorolható az első alkalommal megrendezett, kínai és amerikai gigapoliszok polgármestereinek részvételével zajló [Smart Cities](#) online fórum is.

Intézményrendszer

Az orosz tudomány és KFI-rendszer állami csúcsszerve a [Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium](#). Az [Orosz Tudományos Akadémia](#) szerepe jórészt az orosz törvények által előírt szakmai felügyelő funkcióra csökkent, de szó van ezen törvényi kötelezettség enyhítéséről is. A finanszírozás főbb szereplői az [Orosz Alapkutató Alap](#), az [Orosz Tudományos Alap](#) és az [Orosz Kockázati Rt.](#), továbbá az [Innovatív Kisvállalkozásokat Segítő Alap](#).

Az orosz kutatás új csúcshintézménye a Mihail Kovalcsuk akadémikus által vezetett, 1943-ban alapított (korábban kizárólag atomkutatással foglalkozó) [Kurcsatov Intézet](#), ami az utóbbi évek folyamatos, államilag dotált portfólióbővítése nyomán Oroszország legnagyobb kutatóintézeti holdingjává nőtte ki magát. Az intézet az ország tudományra fordított

finanszírozásának több mint ötödével rendelkezik. 2021 nagy eseménye az intézet és az orosz tudomány életében, hogy 45 év (!) építés után elkészült PIK néven és üzembe helyezték világ legnagyobb kapacitású neutronforrás-reaktorát a Leningrád megyei Gatsina településen. A reaktorban előállított neutronokkal atomfizikai, anyagtudományi, orvosi (farmakológia, biomedicina) és akár agráriparban is hasznosítható kísérletek végezhetőek.

Az orosz High-Tech és StartUp kultúra fellegvára továbbra is a Moszkva mellett [Szkolkovo Innovációs és Technológiai Központ](#). A városnyi méretű parkosított, zárt területet az orosz Szilícium-völgyként is szokás emlegetni, az itt megtelepülő vállalkozások jelentős adókedvezményeket és más inkubációs előnyöket élveznek.

Oroszország folyamatosan építi a [MegaScience Projektek](#) gyűjtőnévvel illetett öt kutatóberendezését. Emellett [tizenegy](#) jelentős nemzetközi kutatói részvétellel részben vagy egészben már működő kutatóeszközre fordítanak különös figyelmet.

A KFI téren a piaci szektor legnagyobb szereplője az „orosz Googleként” is jellemzett [Yandex](#) IT-óriásvállalat, amely 2020 őszen új konkurenst kapott a Szberbank szárnyai alatt összevont [Mail.ru](#) csoport személyében.

Koronavírus

A koronavírus-járvány elleni védekezésben Oroszország (kiváltképpen Moszkva) számos, okos városokban elérhető megoldást alkalmazott, ide értve kijárási tilalom idején a személygépjárművek útvonalengedélyének térfigyelő kamerás ellenőrzését vagy az elektronikus nyugdíjas és tanuló bérletek letiltását.

A fentiekén túl a járványügyi védekezés legnagyobb eredménye az elsőként bejegyzett vakcina, illetve, hogy Oroszország a legtöbb saját fejlesztésű bejegyzett vakcinával rendelkezik a világon:

- Szputnyik V – A Gamaleja Járványügyi és Mikrobiológiai Kutatóközpont fejlesztette ki. Az adenovíruson alapuló kétvektoros oltóanyagot 2020. augusztus 11-én regisztrálták Oroszországban, és 2020 szeptemberében került forgalomba.
- EpiVakKorona – A Vektor Állami Virologiai és Biotechnológiai Központjának fejlesztése a SARS-CoV-2 vírus három különböző részletét tartalmazza. A peptides antigéneken alapuló oltóanyagot 2020. október 13-án regisztrálták Oroszországban, és 2021 márciusában került forgalomba.
- KoviVak – A vakcinát az Orosz Tudományos Akadémia alá tartozó Csumakov Immunobiológiai Készítmények Kutatási-Fejlesztési Tudományos Központja fejlesztette ki. A teljesen elölt SARS-CoV-2 vírust tartalmazó oltóanyagot 2021. február 21-én regisztrálták Oroszországban, és 2021 márciusában került forgalomba.
- Kornivak – A világ első, állatok számára készített vakcinája, amelyet 2021 március 31-én vettek nyilvántartásba Oroszországban. Orosz tudósok szerint a vakcina alkalmazása állatok számára megakadályozhatja a vírus-mutációk kialakulását.

3. Bilaterális KFI kapcsolataink

A 2017-es pályázati kiírás után a Tét-szakdiplomata kezdeményezésére a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal és az orosz Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium megbízottja újabb magyar–orosz tudományos együttműködések támogatására pályázat kiírása mellett foglalt állást. Az 2017-es pályázathoz képest közel 1 millió euróra növekedett a pályázati keretösszeg, továbbá bővült nem csak a támogatott pályázatok száma, de a támogatható szakterületek köre is: lézer-, bio- és nanotechnológia, anyagtudományok, ICT, mesterséges intelligencia és kiberbiztonság, biomedicina, zöld technológiák, automatizált vezetés és engergetika témájában támogathatók kutatások. A kiírás közzététele 2021 júniusában várható.

A Szputnyik V néven forgalmazott orosz vakcina magyarországi engedélye és importja sikerként értékelhető, az együttműködés folytatásaként hazánk vizsgálja a vakcina magyarországi gyártásának lehetőségét is, ami tovább erősítheti a két ország KFI-kapcsolatait az egészségügy terén.

Magyar kezdeményezésre, Szijjártó Péter és Dmitrij Rogozin Roszkoszmosz-vezérigazgató tárgyalásainak eredményeként 2020. június 23-án megalakult a Magyar–Orosz Űrkutatási Tudományos Vegyesbizottság, és annak három ága: a már futó tudományos projektek munkacsoportja, a magyar űrhajós tudományos programjáért felelős munkacsoport és magyar űrhajós kiválasztásáért és felkészítésért felelős munkacsoport. Magyar oldalon mindhárom csoport munkájában részt vesznek piaci szereplők, egyetemek, kutatóintézetek, és jelen vannak a szakpolitikai irányítás képviselői is. Ezek összehangolt együttműködése jó példaként szolgálhat a magyar KFI-szektor szereplői számára a közös nemzetközi megjelenés terén.

A moszkvai külképviselethez kevés számú megkeresés érkezik magyar piaci szereplők részéről tudományos vagy technológiai együttműködésekre vonatkozóan. Ezek gyakran az orvosi-egészségügyi területen keresnek orosz kapcsolódási pontokat. Általánosságban jellemző rájuk, hogy

- alulértékelik Oroszország technológiai fejlettségi szintjét (holott az több területen meghaladja a magyart),
- nem számítanak arra, hogy az adott területen már évekkel korábban megjelentek más európai vagy orosz szereplők,

	<ul style="list-style-type: none"> • önerőből nem képesek orosz nyelvű tárgyalások lebonyolítására.
<p>4. Szerződéses kapcsolatok helyzete, megállapodások, egyezmények hatályossága, meghosszabbítása, új egyezmények megkötése a jövőben</p>	<p><u>Szándéknyilatkozat közös TÉT-pályázat kiírásáról:</u> A Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Hivatal és az orosz Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium megbízottja, az ICISTE (International Centre for Innovation in Science, Technology and Education) egyeztetését követően 2021 májusában közös szándéknyilatkozatot írt alá magyar–orosz tudományos együttműködések támogató pályázat kiírásáról. A pályázat a természettudományi és technológiai, magyar–orosz kooperációban megvalósuló kutatásokat hivatott támogatni. Így 2017 után 2021 júniusában újabb pályázat kiírására kerülhet sor 1 millió euró értékben.</p> <p><u>Felsőoktatási együttműködési megállapodás és Stipendium Hungaricum szándéknyilatkozat:</u> A 2018-as szakpolitikai átalakításokat követően a magyar fél két dokumentummal váltaná fel a 2017 decemberében lejárt, de 2018-ban meghosszabbított magyar–orosz felsőoktatási megállapodást. Az ITM által koordinált új Felsőoktatási Együttműködési Megállapodás a hallgatói és intézményi együttműködések, a Stipendium Hungaricum Szándéknyilatkozat pedig az orosz állampolgárok számára nyújtott, KKM által megállapított Stipendium Hungaricum ösztöndíjak egyoldalú magyar felajánlását szabályozná. Az elhúzódó egyeztetések oka lehet, hogy az orosz Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium számára új helyzetet teremtett, hogy magyar oldalon két szakminisztériummal is tárgyalnia kell, ugyanakkor jelezte, hogy az egyeztetések alatt a jelenleg érvényben lévő megállapodás tovább működik, így van idő megtalálni a minden tárgyalópartner számára legmegfelelőbb megoldást.</p> <p><u>Megállapodás a magyar–orosz úrkutatási és ürtevékenységről:</u> A megállapodás a közös magyar–orosz úrkutatási projekteket hivatott előkészíteni. A magyar és orosz szakértői munkacsoportoknak a szöveg</p>

	<p>előkészítéséhez szükséges egyeztetései 2021 nyarán érhetnek véget.</p> <p><u>A Nemzetközi Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Központ (ICSTI) jogállásáról és kiváltságairól</u> szóló, Moszkvában, 1973. június hó 26. napján aláírt Egyezmény (a vonatkozó 35/2021. (II.2.) Korm. rendelet szerinti) felmondásáról a nagykövetség értesítette az orosz felet mint az ICSTI letéteményesét.</p>
<p>5. Multilaterális együttműködés az adott relációban</p>	<p>Az EU és Oroszország tudományos és technológiai együttműködéséről 2000-ben fogadtak el egyezményt. Az együttműködést ezen túl az Európai Atomenergia Közösséggel 2001-ben megkötött egyezmények, továbbá az EU–Oroszország Partnerségi és Együttműködési Egyezmény 62-es cikke szabályozza, és egy közös, évente ülésező Tudományos és Technológiai Bizottság koordinálja, amely idei ülését 2021. június 17-én tartja.</p> <p>Az Európai Bizottság 2021. május 18-án kiadott <i>A kutatás és az innováció globális megközelítése c. kommunikációjában</i> a négy kiemelten kezelt ország között említi Oroszországot (az USA, Kína és India mellett).</p> <p>Az új EU-s kutatási és innovációs keretprogram, a Horizon Europe 2027-ig terjedő időszakig orosz KFI-intézmények és kutatók számára elérhető programjait 2021. június 18-án mutatják be.</p> <p>Az ERA.Net RUS egy 2009-ben indult, többségében EU-s és orosz, de harmadik országok nemzeti KFI-támogató intézményeinek kezdeményezése a német légügyi ügynökség (DLR) koordinálásával. A 24 tagú konzorcium pályázati felhívásaiban nanotechnológiával, anyagtudományokkal, gyártástechnológiával, egészségüggyel, klímaváltozással, társadalomtudományokkal kapcsolatos KFI-tevékenységeket támogatott. A később ERA.Net RUS+ néven újraalakuló konzorcium 2019-es felhívása már a tagok saját forrásából finanszírozza a nyertes pályázatokat. A konzorcium képviselői 2020. október 19-i ülésükön 21 támogatandó projektre tettek javaslatot saját nemzeti irodájuk felé, az eredményekről a nemzeti irodák döntése után, 2021 közepén értesítik a pályázókat.</p> <p>CREMLIN+ (Connecting Russian and European Measures for Large-scale Research Infrastructures – plus) Az uniós projekt célja hozzáférést biztosítani oroszországi kutatóberendezésekhez, ezzel segítve a két</p>

	<p>térség közötti tudományos és technológiai együttműködést. A projekt az orosz Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium által támogatott 11 oroszországi intézmény kutatóberendezéseire fókuszál.</p> <p>Oroszország a következő – területén kívüli – kutatói infrastruktúrákban rendelkezik érdekeltséggel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EU X-ray Free-Electron Laser (XFEL) • Facility for Antiproton and Ion Research (FAIR) • International Thermonuclear Experimental Reactor (ITER) • European Organisation for Nuclear Research (CERN) <p>Oroszország a világon elsőként állított elő és engedélyezett 2021. augusztusában koronavírus (SARS-CoV-2) elleni vakcinát (Gam-COVID-Vac), és értékesítette azt Szputnyik V néven a világ 29 országába. 2021 elején beadta kérelmét Európai Gyógyszerügynökséghez (EMA), amely az EU-s felhasználási engedélyt máig nem adta meg.</p> <p>Az EU–Oroszország Partnerségi és Együttműködési Egyezmény 63. cikke szabályozza két térség felsőoktatási kapcsolatait, továbbá Oroszország tagja a bolognai folyamatot is szabályzó Európai Felsőoktatási Térségnek (EHEA). Az EU Erasmus+ oktatási, képzési, ifjúsági és sport támogatására irányuló uniós programjában pedig partnerországgként van jelen.</p> <p>Orosz pályázók számára az Erasmus+ 2021–2027-es időszakában elsőként az Erasmus Mundus Joint Masters és Jean Monnet actions felhívások érhetőek el, a további lehetőségek 2021 őszétől nyílnak meg.</p>
<p>6. Felsőoktatás helyzete, magyar diákok, oktatók a fogadó országban, a fogadó ország diákjai, oktatói Magyarországon</p>	<p>A magyar–oroszfelsőoktatási kapcsolatokat az előző pontokban már bemutatott felsőoktatási megállapodás szabályozza, ez alapján mindkét fél évente 200-200 új ösztöndíjas képzést biztosít a másik állam polgárai számára. Magyarország minden évben teljesíti a megállapodásban foglaltakat a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram keretében, és rendszerint több városból álló oroszországi felsőoktatási turné keretében népszerűsíti a magyar felsőoktatást (ezek a mostani időszakban elmaradtak). Az orosz jelentkezők rendszerint ki is használják a keretszámot. Oroszország viszont elméleti maximumként értelmezi a keretet, promóciós tevékenysége a magyar célközönség körében nem érzékelhető. Amellett, hogy a magyar jelentkezők száma rendkívül alacsony, az ösztöndíj pályázati</p>

	<p>folyamatába és eredményébe nem rendelkezünk betekintéssel, azokról az oroszországi magyar külképviseletek csak önkéntes, egyedi megkeresések útján értesülnek.</p> <p>Számos magyar és orosz egyetem rendelkezik együttműködési megállapodással, ezeket legtöbbször az EU-s Erasmus+ pályázatok útján töltik meg tartalommal.</p> <p>A koronavírus-járvány miatt az orosz jelenléti felsőoktatást 2020. március 16-tól az online térbe helyezték át, a 2020 szeptemberében induló tanév vegyes formában indult. A külföldi diákok visszautazását Oroszországba gyakorlatilag nem engedélyezték, ez ma is csak egyedi – sokak számára nem ismert – eljárással lehetséges, és mind a hallgató, mind az egyetem részéről külön adminisztrációt igényel.</p> <p>Mint arról az orosz sajtó beszámolt, a külföldi hallgatóknak tanulmányaik idejére oroszországi tartózkodási engedély jár. Azonban azt az egyetemnek kell igényelni első beiratkozásnál, így a külföldi hallgatót rendszerint nem tájékoztatják a plusz adminisztrációval járó lehetőségről. A tartózkodási engedéllyel bíró külföldi hallgatók beutazása könnyített.</p> <p>Az utazási korlátozások bevezetése előtt a moszkvai magyar hallgatók többsége hazautazott, azonban 5–7 fő végig Moszkvában maradt. Ők a kollégiumukban és ismerősöknél kaptak elhelyezést, segítségért a magyar külképviselethez nem fordultak. A tanulmányaikat 2020 szeptemberében kezdő hallgatók távoktatásban kezdték meg a képzést, kiutazásuk ezidáig nem volt lehetséges. Bizonyos egyetemekre az orosz kormányzat külön-engedélyt adott ki, aminek alapján annak hallgatói visszatérhettek Oroszországba és jelenléti képzésben vettek részt. Ez a nagykövetség információi szerint 1 fő magyar hallgatót érintett.</p>
--	---

<p>7. Tét szakdiplomata által szervezett programok a beszámoltatási időszakban: a tudománydiplomáciai prioritások figyelembe vétele, programok jellege, célközönség, utókövetés, feladatok</p>	<p>A koronavírus-járvány okozta korlátozások miatt a 2020 folyamán megvalósítani tervezett tudománydiplomáciai programok jelentős része elmaradt, vagy a Moszkvai Magyar Kulturális Intézet közreműködésével részben az online térbe helyeződtek át (pl. Farkas Bertalan úrrrepülésének 40. évfordulójára szánt események), vagy a következő évre tolódtak át.</p> <p>Az időszakban érvényes külföldi utazási korlátozások miatt az itt tanuló magyar egyetemisták körében felértékelődtek a helyi közösségi programok. A Tét-szakdiplomata kezdeményezésére – a vonatkozó egészségügyi szabályok betartásával – a nagykövetség gyakornokaival közösen Irkutszk és Voronyezs megyei kirándulásokon vettek részt.</p> <p>A magyar tudománydiplomáciai prioritások részeként 2021. május 17-én Szentpéterváron, május 18-án Moszkvában, „<i>Lézerrendszerek: hová vezet a technológia?</i>” címmel tartott előadást dr. Nyikita Hodakovszkij, a szegedi ELI-Alps Lézerközpont kutatója a Pint of Science nemzetközi tudományos fesztivál keretében. Az előadásokra elővételben minden jegy elkelt. Az előadások eredményeként június 9-én a Radio Majak orosz állami rádió 20 perces interjút készített a kutatóval. A szegedi lézerközpont 2019 után második alkalommal, idén már a szervezők meghívottjaként vett részt a tudományos fesztiválon.</p>
<p>8. Legfontosabb bilaterális Tét, KFI események, eredmények a beszámolási időszakban</p>	<p>Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2020. június 23-án Dmitrij Rogozinnal a Magyar–Orosz Űrkutatási Tudományos Vegyesbizottság felállításáról, felelősségi területéről állapodott meg Moszkvában. 2021. január 28-án a magyar külügyi tárca vezetője Mihail Murasko orosz egészségügyi miniszterrel a Szputnyik V magyarországi importjáról állapodott meg Moszkvában a magyar orvos-szakértői delegáció helyszíni vizsgálatának lezárultát követően.</p> <p>A magyar kezdeményezésre létrejött Magyar–Orosz Űrkutatási Tudományos Vegyesbizottság (TVB) 2020. június 23-i első ülésén három, szakértőkből álló munkacsoport felállításáról döntött. A munkacsoport tagjainak kiválasztása után 2020 őszén megkezdődött szakmai munka eredményeként november 25-én került sor a TVB második ülésére, amelyen az orosz fél vázolta a magyar fél által tervezett 30–90 napos tudományos űrmisszió megvalósításának lehetőségeit. A már futó magyar–orosz űrkutatási projektekben való magyar és orosz hozzáadott értéket az orosz fél egyenlőnek értékelte, így ezen egyetértés alapján</p>

	<p>megkezdődött a műszaki tartalom egyeztetése. A munkacsoport-ülések azóta folyamatosak.</p> <p>A Magyar–Orosz Kormányközi Gazdasági Együtműködési Bizottság Felsőoktatási Együtműködési Állandó Munkacsoportjának ülésére 2020. november 12-én került sor, ahol a két fél a Felsőoktatási Megállapodásról és a Stipendium Hungaricumra vonatkozó szándéknyilatkozatról egyeztetett. Az ülés különleges eredménye, hogy az orosz fél megerősítette azon szándékát, hogy ingyenes standhelyet biztosít a soron következő Moszkvai Nemzetközi Oktatási Szalonon (MMCO), ami Oroszország legnagyobb oktatási kiállítása. A felajánlás a 2019-es budapesti Educatio kiállításon Oroszország számára biztosított stand viszonzása és a moszkvai magyar TÉT-szakdiplomata kezdeményezésének eredménye. Az MMCO-t 2021. október 6–8. között rendezik meg Moszkvában.</p> <p>A beszámolási időszak legnagyobb kihívása a koronavírus-járvány volt. Tudománydiplomáciai szempontból is jelentős esemény az orosz Szputnyik V vakcina magyarországi importja lehetőségének megteremtése. Három alkalommal, 2020 decemberében, 2021. januárban és februárban magyar orvosokból és járványügyi szakemberekből álló delegáció vizsgálta a Szputnyik V vakcinát és gyártási folyamatait. A nagykövetség hatékonyan működött közre a magyar és orosz előírások egymásnak való megfeleltetésében.</p> <p>Tekintettel Oroszország jelentős járványügyi tudományos kompetenciájára a fentiekén túl rendszeres, az orosz járványügyi tudományos vonatkozásokat bemutató és értékelő jelentéssel is készültek a magyar járványügyi védekezés szakemberei számára.</p> <p>Dr. Ferencz Orsolya úrkutatásért felelős miniszteri biztos orosz megkeresés alapján 2021. április 12-én videoüzenetben köszöntötte és méltatta az orosz úrkutatás és űripar szereplőit Jurij Gagarin űrrepülésének 60. évfordulója alkalmából. A videoüzenetet az orosz Külügyminisztérium közzétette saját közösségi felületein, ahol nagy érdeklődés mellett számos megosztást kapott, ezáltal felhívva a figyelmet a magyar úrkutatás eredményeire is.</p> <p>Farkas Bertalan április 10–17. között Oroszországban Jurij Gagarin űrrepülésének 60. évfordulója alkalmából az orosz tudomány, űrhajós- és pilótaképzés, illetve kormányzat több magas rangú képviselője</p>
--	---

	<p>meghívásának tett eleget. Kaluga megye kormányzójával a régióban működő magyar háttérű vállalatokról egyeztetett. A Lomonoszov Egyetem rektora vendéglőadások megtartására kérte fel. A magyar űrhajós orosz partnereinek jelezte, hogy számít rájuk a kiválasztásra kerülő magyar űrhajósok tudományos és kulturális felkészítése terén.</p> <p>Új elem a Moszkvai Magyar Nagykövetség működésében a gyakornokok megjelenése, akik munkáját a TÉT-szakdiplomata koordinálja. A járványügyi utazási tilalom, majd korlátozások ellenére 2020 szeptembere és 2021 májusa között négy alkalommal három gyakornok is részt vehetett a nagykövetség munkájában.</p> <p>2021 májusában megkezdődött az ITM delegációinak Oroszország legnagyobb ipari-technológiai kiállításán, a jekatyerinburgi InnoPromon való látogatásának előkészítése, ezzel egyidőben Moszkvában az ITM részvételével munkacsoportülésre kerül sor.</p>
<p>9. Felvételek, tapasztalatok, javaslatok</p>	<p>A Moszkvai Nemzetközi Oktatási Szalonon tervezett magyar stand (ITM/Tempus) és esetleg az OpenInnovations Fórumon történő megjelenés (ITM) előnyös, egymáshoz közeli időpontjai technikai szempontból is kedvezőek lehetnek a magyar fél számára.</p>

<p>10. Tervek a következő beszámoltatási időszakra</p>	<p>A Tét szakdiplomata normál ügymenet szerinti feladatainak ellátása mellett kiemelt figyelmet tervez fordítani a következőkre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szegedi ELI-Alps bemutatkozó előadásainak kezdeményezése és megszervezése a főbb orosz lézerkutatás témájú tudományos konferenciákon, fórumokon a korábban már leegyeztetett időzítés és tudománydiplomáciai keretösszeg szerint. • Részvétel a Magyar–Orosz Űrkutatási Tudományos Vegyesbizottság és munkacsoportjainak munkájában, különös tekintettel a már futó közös űrkutatási projektek dokumentumainak előkészítésére és aláírására. • A Szkolkovo Innovációs és Technológiai Központ magyar kapcsolatainak erősítése, magyar megjelenés az Open Innovations Fórumon. A Yandex orosz IT-cég magyarországi megjelenési szándékának nyomon követése együttműködésben a külgazdasági szakdiplomatókkal. • Önálló magyar megjelenés a 2021 októberében megrendezésre kerülő Moszkvai Nemzetközi Oktatási Szalonon.
---	--